

Vizita M. Sale Tutankhamon

de Dem. Theodorescu

Când pământul și actualitatea sunt așa de urâte, darurile pentru întințirea morală a omului trebuie căutate în adâncuri, în profunzimile mormintelor și ale trecutului.

Civilizația răsărită și sinistră a Europei de azi, primește o vizită emoționantă. E un oaspete care vine de departe, din Imperiul nesfârșitului. — dintr-o lume care se desparte de a noastră cu 33 de veacuri. E vizita Majestății Sale Tut-Ankh-Amon-U, care de 3300 de ani domnea în palatul lui subteran, strejuit de marea colinelor Thebei, în inima, mereu vie, a unui imperiu și a unui popor cari au știut să-și ascundă bine ce-au avut mai sfânt...

Mâini sacrale și totuși respectuoase prin chiar pașunea împietriților lor, au scormonit pământul discret din acea misterioasă Vale a Regilor, și au găsit mormântul singurului Faraon rămas neprădat de hoții fără știință și fără demnitate egiptologă ai veacurilor multe ce s'au scurs biruite peste țara nemurrijii.

Se știe că în toate celelalte sarcofagii regale descoperite până acum, în Egipt, s'au găsit doar mizerabile substituiți și falsuri. E întâia oară când mâinile savanților europeni ating o mumie adevărată de Rege.

Expediția lordului Carnarvon a cucerit, după îndelungate asalturi împotriva adâncurilor și-a misterelor, tronul faraonului Tutankhamon, primul lui Amenophis al IV-lea. — acel formidabil stăpân revoluționar care dădă Egiptului o ară nouă și-i inventă o nouă Capitală în Noma Teribintului.

Mesterii lordului Carnarvon au ajuns cu anevae după lună grele de sălășii uriașe, până în sala sarcofagului unde trupul regelui Tutankhamon își începuse veșnicia acum 3300 de ani. Intre toate podobeile și bogățiile vieții lui. Comori de nestemate îl înconjurau, chipurile iubite îi erau sculptate în jurul, alimente rare îi erau asigurate acolo pentru pacea înfinită. Inscrupții de slavă, săpate în semnele vie al hieroglifelor. În jurul sau o nesfârșită aleluia, dulce și credincioasă. Asa, departe de sgomoloasa minciună a vieții terestre, adăpostit de chiar paza îngrijită a peisagiului, mormântul sfânt izbucnea să răpească morții micar atâta din majestatea efemeră a omului.

Mumia egipteană este, fără îndoială, cea mai orgolioasă demonstrație a răsăritului omenesc împotriva morții. Să vrei să scapi de sub puterea implacabilă a morții tocmai ceace e mai periculoasă și mai mult al nostru: forma, chipul, — iată, în adevăr, cel mai înalt gest de independență cu care s'a înălțat vr'odată omul! Mesterii speciali, deosebiți pe grupele de specialitate, duceau din tată în fiu, arta sfântă a scăpării trupului de nefeierirea pierii. Un cartier întreg, al Thebei cuprindea armata aceasta a luptei împotriva morții: o armată purtătoare, ce se lepădau din trup înestinele și crearii (sursele suferinții și ale erorii), erau colicții, cei ce dau trupului, eliberat de măruntă, botozul de balsam potrivit și apoi erau țarșeții, cei ce-l îmbrăcau cu vestimintele și legăturile eterne.

Asa, omul păștea cea ce era al lui, pentru totdeauna, în taina mormântului liberator. În vreme ce sufletul se ducea, anonim, spre sursa lui omogenă: soarele-tată.

Degete savante și lacome vor fi repetat munca blestemată și pasională a d-ului Rumphius din „Romanul Mumiei” cu care fantezia genială lui Th. Gautier străfulgeră misterele thibane.

„El deslăua mai întâi învăluit de păncă înmăuiată în via de palmier, și largie legături cari, din loc în loc, încercau trupul; pe urmă, el ajunse capului unei mici țese care îmbrășa cu sprâlele ei înălțate membrele mumiei... Pe măsură ce munca lui înainta, mumia, deslăuită din îmbrăcămintele ei — ca statua pe care un mester ar tăia-o într'un bloc de marmură — apărea mai svetlă și mai pură. Fașa aceasta odată ridicată, el da peste alta mai îngușă și destinată a strânge formele mai de aproape. Era dintr-o păncă așa de lădă, de o urzeală așa de egală, că ar fi putut rezista comparația cu baștul și mușala din zilele noastre. Ea urmărea exact contururile, îmbrăcând degetele mâinilor și picioarelor, mătina ca o mască strălucitoare în jurul, aproape vizibilă prin transparența usoră (esături, balsamurile în care lăcusea îmbăutată o înșoșă par'că și deslăuită, păncă aceasta lăcuse un sgomat asemănător cu acel al hârtiei pe care o cocoleștii sau o rupl... Ultimul obstacol îndepărtat, lăndra lemea se desină în toată casta nuditate a formelor ei frumoase, păstrând, după atâtea veacuri, toată rotundimea contururilor, toată grația suplă a liniilor ei pure...”

Gautier a prins în aceste rânduri cari descriu desfășurarea din fașele eternității a frumoasei Tahoser, — găsită în aceiași cetate a nemuririi din jurul Thebei, — toată emoția și tot amănuntul profanatorilor operati cu care coroziozitatea noastră despică acele sfinte mistere. Descripția poetului, așa de justă, așa de clară, așa de verificată, poate da imaginea operațiilor cu care se îndelungăse acum savanții din expediția lordului Carnarvon asupra mumiei Majestății Sale Tutankhamon.

Iată după marele orientalist dr. Mardrus, traducătorul poveștii celor O mie și una de nopți, cum e cântată în hieroglife domnia și viața acestui rege al Nilului:

„Sub Știința Faraonului, din Marea Indolită Casă, viața l, sănătate l, putere l — Stăpân al Vulturului și al Uroesului, al magurului dădemeilor, prinț prea minunat în Theba

„Khopru Nib Re, Tut Ankh Amon U, Hija An Risu, propriu lui al Soarelui, viață prea scumpă lui Amon, stăpân al tronului Sudului și al tronului Nordului;

„Invieitor, deșindor al fluidului vieții și al forței magice, cu fruntea înclăsat de Veprea Regală, zețu a farmecilor, și cu diadema atel;

„Inavuit cu crucea și cărjea lui Osiris; în adevăr un zeu, veșnic ca ceasurile eternității, cu graiul dulce ca vântul etesian;

„Ocroșii al Maicai Sicomora; se trezește în Irumasete, Ulku al Dimineții; — rege de când era încă în ou;

„Lui și zise mana divină, Isis, dându-i sânul: „O mămne năntrecută de rege; o, prunc al unei zețe! Eu sunt mama ta, Isis, maica a Nubiei;

„Îți dau cu laptele meu bun, slava celor ce va să vie, pentru ca să pătrunzi în sângele tău. În viața și puterile tale, să se imbibe în pielea ta ca aromele smirnei și tămâii. Și-ți dau regatele lui Hor și divanul lui Tanem”...

„El, Tutankhamon, iubit de Marea Soție Regală pe care o iubește, prințesa grațioasă și a mândriei, dulce în iubirea ei, Irumasete a Irumasetilor lui Amon, Ankhnesi Amon;

„El, Tutankhamon, merge purtând lumina înaintea lui, și el pregătește în inima lui ca să lădă desăvârșirea, să topiască aurul pur pentru tatăl său Amon, să topiască electrum adevărat, argint în tresprezece bare, cu opal adevărat și turcoaze, măle, multe...”

„Pe toți tinerii curții ei i-a purificat, și întreg haremul, și pe toți balodăni cari se ostense pentru tatăl său Amon, el i-a publicat; și pe preoții tatălui său el i-a binecuvântat cu bucurie cum năciodată n'am mai avut.

„Să-ți vezi, e mai frumos ca orice, și înțeme, în volozie. Înolță „his”; și suntețele, în adorate, legate de el prin legăturile înrămintului sacru. strigă:

„O, el, Tut-Ankh-Amon-U — viață! sănătate! putere! — pe veci, ca Soarele, în milioane de ani, pentru tot întinsul eternității.”

Iată himnul cu care contemporanii slăviră pe faraonul ce-a devenit azi prizonierul curiozității și civilizației noastre pângăritoare.

Recunoștința celor ce-au putut cânta astfel pe Tutankhamon, s'a arătat și în chipul deosebit cu care au ținut să-i cinstească trupul părăsit de spiritele ce era rechemat în sânul lui Osiris.

M. S. Tutankhamon, răpit din veșnicie, deslăuit de Umbra sfântă ce-l va căuta zadarnic în cavoul răscolii și jefuit de sfântă, va fi așezat, cu numărul de catalog respectiv într'un muzeu de instrucție populară. Vor fi aduse, fără îndoială, în jurul, toate comoriile, toate figurile scumpe ale haremului, sculptate în acea precizie de linii sobre ce ni-o mână omenescă și civilizată nu le mai poate imita, — tot ce făcea suita de 33 de veacuri a Faraonului, — inscripții, hrană și podobe — vor înconjura și în muzeul ce i s'a destinat, nemurirea lui învinzibilă. Dar, nu va avea ceace numai spiritele de cuvioșe a celor ce i-au nemurit trupul acum 3300 de ani, au știut să-și dă: liniștea în izolare și în nepătrunsă taină. Și, de aceea sufletul despărțit de el, nu-l va găsi... Tutankhamon e definitiv despărțit de perechea lui, de el-insuși... Trupul lui permanentizat în forma-i omenescă, rămâne doar o sifare îndepărtată și i-nutilă a morții suverane, căreia noi civilizații sceptice, știm să ne supunem cu o totală lipsă de demnitate și de încredere. Egiptenii se respectau mai mult pe ei-inșiși — ei nu admiteau ca moartea să le fie mai mult decât ce e al lui Dumnezeu. Ce era al omului, ce era pământesc, el se arătau vrednici să-l păstreze l...

Și Tutankhamon a trăit peste bariera vieții. A trăit până în ziua când cultura europeană l'a ajuns, călăr acolo în neștiuta lui subterană.

O, Tutankhamon, al murit acum, ucis. Fie moartea ta, cea de a doua, mai veșnică decât cea dinjăi — pentru o veșnică muștrare a neînțelegerii umane ce, din veac în veac, te va privi mai umilită în galeria meschină unde savanții își vor așeza azi eternitatea l...

DEM. THEODORESCU

Cântece

de Victor Eftimiu

Singurătate

Din cerul scund coboară seara
O seară tristă ca uitarea,
O seară tristă ca mormântul
Ce crește și înghițe zarea...

Se țese umbra în oădie
Se țese și n'ajdoară toate
Abia s'aude 'n răstimpuri
Un tropot și un vârtej de roate.

Ce triste-s serile de toamnă
Când nu e nimenea în casă
Decât lumina plumburie
Decât urâtul ce te-apasă...

Când toate parcă te uită
Când lumea ta își pare moartă
Când stai și ascuți și-astepti zadarnic
Să-ți bată cineva la poartă

Inele și brățări...

Cântece și trandafiri
Nu-i ajung frumoasele mele;
Vrea brățări și vrea inele
Pentru mâinele-i subțiri

Că nu-i dau, să nu te miri:
Mănele frumoasele mele
Prea sunt albe și subțiri
Și mi-e milă, zău, de ele
Să le acopăr cu inele

Am să te uit...

Sânt „legi cu cari nu se lupți”
Ce te gonesc din calea mea...
Păcat. Poveștea întreruptă
Atât de bine începea!

Aș fi visat o viață n'rea
Cu brațu meu să te nășor...
Dar legea nu vrea să n'rea
Am să te uit. Mi-o fi ușor.

Atâtea lucruri dragi, pierdute
În drumul meu am sămănat!
Te duci și tu acuma. Du-te!
Am să te uit. M'am învâțat!

Victor Eftimiu

Un curs de limba română

de Ioan Slavici

Am publicat înainte de aceasta cu câteva săptămâni, în coloanele „Adeverul Literar”, o scurtă dare de seamă asupra „cursului de limba română” al d-ilor Candrea și Densusianu.

Am reprodus în acea dare de seamă frazele: „Niste părțile de cuvânt alipite la urma substantivelor și care au de scop să determine mai de aproape, mai tălmăci, ce fac ființele sau lucrurile exprimate prin aceste substantive. Acestea sunt l. a. - l. - l. - lui etc. Ele mai slujesc să arate lămurit dacă e vorba de o singură ființă sau de mai multe ființe, de un singur lucru sau de mai multe lucruri.”

Fiind nedumiric, am întrecut dinainte dascălii ori între scriitorii români e ori nu cineva, care poate să mă dumirească, cum adevărat „părțile de cuvânt”, articolul, arată ce fac ființele ori lucrurile și decând substantivule numai articulate pot „sluji” la plural.

Nu-mi rămâne deci decât să arăt cuvintele, pentru care e lucru de mare însemnătate, ca asemenea cărți să nu fie puse în mâna copiilor.

E, înainte de toate, în întreaga lume cultă mai presus de ori-și-ce discuțione principii, că masselor mari ale poporului și copiilor n'avem să le dăm decât ceace e cu desăvârșire bun, chiar ceace e mai bun în literatura noastră.

Tot mai presus de ori-și-ce discuțione e principiu, că ori învățăm un lucru bine, ori nu-l învățăm de loc.

Repet apoi și astă dată, că studul limbii materne n'a fost introdus în școlile noastre pentru că copiii și tinerimea să învețe a vorbi și a scrie românește, ci pentru-ca ei să facă gimnastică intelectuală, să se deprindă a-și da seamă despre tot ceace e zic ori fac și a judeca drept at-și în ceace privește propriile lor purtări, cât și faptele altora. Îndeoșchi școala primară și cea secundară, nu scriători au să ne deie, ci public cîștor alcătuit din oameni, care sunt în slare să înțeleagă bine ceace au spus alții fie în graiul viu, fie în scris și să deosebească ceace e bun de ceace e rău. Dacă această gimnastică intelectuală nu se face cum se cade, din copiii trecuți prin școlile omenii usurateci și superficiali, care toldeauna sunt gata de a se apuca de lucruri, pentru care n'au convenia pregătire și le fac toate în goană mare, pe nechinziube, jasă cum ori jesi. Jale grea și milă adăncă de cuprinde când vezi oameni înzestrați cu mari daruri firești, care n'lipsă de disciplină intelectuală se avântă orbșete, aruncă vorbele cu furca și azi zic una, mâine alta, căci n'au ajuns încă să-și dea seamă ce va să zică a fi convins. În adevăr pătruns de un gând fide bun, fie rău.

Asemenea oameni sânt fără îndoială de păreora, că e lucrurile cărți, care nu pot decât să-i zăpăcească. Vorba e însă că din școlii lipsite de disciplină intelectuală ies oameni, care nu numai în ceea ce privește limba, ci în ori-și-care lucrare, la care jau parte, încercă treaba și străjă atunc, când e să dregă. Aceasta nu e o spun, ci o constată alții în toate zilele fie prin organele de publicitate, fie prin intruniri publice, fie în cărți scrise cu toată cămpania.

Mai e însă și alta. Zilele aceste, zărele au publicat următoarea noție: „Ministerul Instrucției a trimis tuturor profesorilor de toate gradele o circulară, prin care le atrage atenția asupra dălorjei de a face tot posibilul pentru a se da culturii românești prestigiu și strălucire statului român.”

Forțele bine s'a gândit mijlocul instrucției, care nu mai e și al cultelor: mai presus de toate demnitatea națională.

Fiind așa, nu mă îndoiesc că atât ministru acesta și colegii săi din guvern, cât și marea mulțime a celor ce susțin guvernul vor fi de un gând cu mine, dacă voi zice, că ceace mai de căpetenie dintre datorile omului e să nu-și lădă neamul de rusine, nici mai ales urgisii să nu-și lădă.

Ca deosebire acum, după ce ne-am ridicat în fruntea fărâmițurilor de popoare, care împreună cu noi alcătușesc marea marele stat român, noi mereu trebuie să avem în vedere „prestigiul și strălucirea neamului românesc.”

După ce cu atâtea jertfe și timp atât de îndelungat s'a luptat contra celor ce-l siluiau să le învețe limba și prin aceasta-l împedecau în dezvoltarea lui firească, poporul român nu poate să fie ispitit de gândul de a împedecă pe alții în dezvoltarea lor firească silindu-i să învețe limba românească.

Da'car fi însă, ca acela dintre cetățenii statului român, care nu fac parte din poporul român, să dorască a învâța românește, e o chestiune de dreptate să le dăm voie, ca să introducă limba românească în școlile lor. O condiție avem însă neapărat să le punem: ca să nu-și bată joc de limba noastră, ci s'o învețe cum se cade.

Sunt cu desăvârșire încredințat, că nu e între „adevărata” patrioții români nici unul, care nu strălucă — fie chiar și alături cu unul ca mine — pentru împlinirea acestei condițiuni.

E lucru firesc, că în fața acestei condițiuni boșii sau „barbarii letonici” din statul român, „juracicii” maghiari, „orjențalii” mosafici ori mohamedani și slavi de mai multe feluri vor ruga pe d-l ministru al Instrucției să le spună, care anume e gramatica programată, pe care au s'o impună în școlile lor.

„Prestigiul și strălucirea statului român” și demnitatea poporului românesc cer, ca gramatica ceace să fie alcătuită cu deplină cămpanie, încât prin ea nici de rusine, nici mai ales urgisii să nu ne facem.

Nuam oamenii usurateci și superficiali ar putea decă să spună, că e lucru lipsit de ori-și-ce însemnătate, dacă sunt ori nu sunt școlarii în stare să înțeleagă ceace ce li se spune prin cărțile, pe care sunt nevoiți a le cumpăra cu banii bunilor pătrunși să se folosesc de ele în școală.

Nu mă-a trecut nici o dată și nu-mi trece nici acum prin mîntre gândul, că fie d-l Candrea, fie mai ales d-l Densusianu nu sunt oameni cu multă știință de carte. Am înțeles numai să arăt, cum în fața de desăvârșire, prin care broșom, toate se fac la noi în goană mare, fără de convenia pregătire, superficial și cu o înșoșă urșurată. „Morologia” alcătuită de d-nii Candrea și Densusianu n'a fost și nu e pentru mine decât una din cele mai neîdojose dovezi, că până chiar nici oamenii ca autorii ei nu pot scăpa de păcatele școlărești, în mijlocul căreia

ori lipsit de ori-și-ce însemnătate, dacă li se împun ori nu școlărilor cărți, care nu pot decât să-i zăpăcească. Vorba e însă că din școlii lipsite de disciplină intelectuală ies oameni, care nu numai în ceea ce privește limba, ci în ori-și-care lucrare, la care jau parte, încercă treaba și străjă atunc, când e să dregă. Aceasta nu e o spun, ci o constată alții în toate zilele fie prin organele de publicitate, fie prin intruniri publice, fie în cărți scrise cu toată cămpania.

Mai e însă și alta. Zilele aceste, zărele au publicat următoarea noție: „Ministerul Instrucției a trimis tuturor profesorilor de toate gradele o circulară, prin care le atrage atenția asupra dălorjei de a face tot posibilul pentru a se da culturii românești prestigiu și strălucire statului român.”

Forțele bine s'a gândit mijlocul instrucției, care nu mai e și al cultelor: mai presus de toate demnitatea națională.

Fiind așa, nu mă îndoiesc că atât ministru acesta și colegii săi din guvern, cât și marea mulțime a celor ce susțin guvernul vor fi de un gând cu mine, dacă voi zice, că ceace mai de căpetenie dintre datorile omului e să nu-și lădă neamul de rusine, nici mai ales urgisii să nu-și lădă.

Ca deosebire acum, după ce ne-am ridicat în fruntea fărâmițurilor de popoare, care împreună cu noi alcătușesc marea marele stat român, noi mereu trebuie să avem în vedere „prestigiul și strălucirea neamului românesc.”

După ce cu atâtea jertfe și timp atât de îndelungat s'a luptat contra celor ce-l siluiau să le învețe limba și prin aceasta-l împedecau în dezvoltarea lui firească, poporul român nu poate să fie ispitit de gândul de a împedecă pe alții în dezvoltarea lor firească silindu-i să învețe limba românească.

Da'car fi însă, ca acela dintre cetățenii statului român, care nu fac parte din poporul român, să dorască a învâța românește, e o chestiune de dreptate să le dăm voie, ca să introducă limba românească în școlile lor. O condiție avem însă neapărat să le punem: ca să nu-și bată joc de limba noastră, ci s'o învețe cum se cade.

Sunt cu desăvârșire încredințat, că nu e între „adevărata” patrioții români nici unul, care nu strălucă — fie chiar și alături cu unul ca mine — pentru împlinirea acestei condițiuni.

E lucru firesc, că în fața acestei condițiuni boșii sau „barbarii letonici” din statul român, „juracicii” maghiari, „orjențalii” mosafici ori mohamedani și slavi de mai multe feluri vor ruga pe d-l ministru al Instrucției să le spună, care anume e gramatica programată, pe care au s'o impună în școlile lor.

„Prestigiul și strălucirea statului român” și demnitatea poporului românesc cer, ca gramatica ceace să fie alcătuită cu deplină cămpanie, încât prin ea nici de rusine, nici mai ales urgisii să nu ne facem.

Nuam oamenii usurateci și superficiali ar putea decă să spună, că e lucru lipsit de ori-și-ce însemnătate, dacă sunt ori nu sunt școlarii în stare să înțeleagă ceace ce li se spune prin cărțile, pe care sunt nevoiți a le cumpăra cu banii bunilor pătrunși să se folosesc de ele în școală.

Nu mă-a trecut nici o dată și nu-mi trece nici acum prin mîntre gândul, că fie d-l Candrea, fie mai ales d-l Densusianu nu sunt oameni cu multă știință de carte. Am înțeles numai să arăt, cum în fața de desăvârșire, prin care broșom, toate se fac la noi în goană mare, fără de convenia pregătire, superficial și cu o înșoșă urșurată. „Morologia” alcătuită de d-nii Candrea și Densusianu n'a fost și nu e pentru mine decât una din cele mai neîdojose dovezi, că până chiar nici oamenii ca autorii ei nu pot scăpa de păcatele școlărești, în mijlocul căreia

ori lipsit de ori-și-ce însemnătate, dacă li se împun ori nu școlărilor cărți, care nu pot decât să-i zăpăcească. Vorba e însă că din școlii lipsite de disciplină intelectuală ies oameni, care nu numai în ceea ce privește limba, ci în ori-și-care lucrare, la care jau parte, încercă treaba și străjă atunc, când e să dregă. Aceasta nu e o spun, ci o constată alții în toate zilele fie prin organele de publicitate, fie prin intruniri publice, fie în cărți scrise cu toată cămpania.

Mai e însă și alta. Zilele aceste, zărele au publicat următoarea noție: „Ministerul Instrucției a trimis tuturor profesorilor de toate gradele o circulară, prin care le atrage atenția asupra dălorjei de a face tot posibilul pentru a se da culturii românești prestigiu și strălucire statului român.”

Forțele bine s'a gândit mijlocul instrucției, care nu mai e și al cultelor: mai presus de toate demnitatea națională.

Fiind așa, nu mă îndoiesc că atât ministru acesta și colegii săi din guvern, cât și marea mulțime a celor ce susțin guvernul vor fi de un gând cu mine, dacă voi zice, că ceace mai de căpetenie dintre datorile omului e să nu-și lădă neamul de rusine, nici mai ales urgisii să nu-și lădă.

Ca deosebire acum, după ce ne-am ridicat în fruntea fărâmițurilor de popoare, care împreună cu noi alcătușesc marea marele stat român, noi mereu trebuie să avem în vedere „prestigiul și strălucirea neamului românesc.”

După ce cu atâtea jertfe și timp atât de îndelungat s'a luptat contra celor ce-l siluiau să le învețe limba și prin aceasta-l împedecau în dezvoltarea lui firească, poporul român nu poate să fie ispitit de gândul de a împedecă pe alții în dezvoltarea lor firească silindu-i să învețe limba românească.

Da'car fi însă, ca acela dintre cetățenii statului român, care nu fac parte din poporul român, să dorască a învâța românește, e o chestiune de dreptate să le dăm voie, ca să introducă limba românească în școlile lor. O condiție avem însă neapărat să le punem: ca să nu-și bată joc de limba noastră, ci s'o învețe cum se cade.

Sunt cu desăvârșire încredințat, că nu e între „adevărata” patrioții români nici unul, care nu strălucă — fie chiar și alături cu unul ca mine — pentru împlinirea acestei condițiuni.

E lucru firesc, că în fața acestei condițiuni boșii sau „barbarii letonici” din statul român, „juracicii” maghiari, „orjențalii” mosafici ori mohamedani și slavi de mai multe feluri vor ruga pe d-l ministru al Instrucției să le spună, care anume e gramatica programată, pe care au s'o impună în școlile lor.

„Prestigiul și strălucirea statului român” și demnitatea poporului românesc cer, ca gramatica ceace să fie alcătuită cu deplină cămpanie, încât prin ea nici de rusine, nici mai ales urgisii să nu ne facem.

Nuam oamenii usurateci și superficiali ar putea decă să spună, că e lucru lipsit de ori-și-ce însemnătate, dacă sunt ori nu sunt școlarii în stare să înțeleagă ceace ce li se spune prin cărțile, pe care sunt nevoiți a le cumpăra cu banii bunilor pătrunși să se folosesc de ele în școală.

Nu mă-a trecut nici o dată și nu-mi trece nici acum prin mîntre gândul, că fie d-l Candrea, fie mai ales d-l Densusianu nu sunt oameni cu multă știință de carte. Am înțeles numai să arăt, cum în fața de desăvârșire, prin care broșom, toate se fac la noi în goană mare, fără de convenia pregătire, superficial și cu o înșoșă urșurată. „Morologia” alcătuită de d-nii Candrea și Densusianu n'a fost și nu e pentru mine decât una din cele mai neîdojose dovezi, că până chiar nici oamenii ca autorii ei nu pot scăpa de păcatele școlărești, în mijlocul căreia

„Petale de crin”

Până la eliberarea din armată, numai câteva zile mai erau. Arșița verii se potolise; se lăsa frig unșori; rând pe rând pomii și copacii îngălbeneau; trâmbe de vânt se tărau, pe ulițe, aburulea în frunzișuri și le scuturau.

Nicodin zămbea schimbării din jurul său, ca unor aduceri aminte, care nu'l costau silința scotocirii trecutului, căci veneau singure și stăteau privilegiate înaintea sa. Avea și serioase pricini de bucurie: volumul lui de versuri se tipărise, îl văzuse. Avea să'l citească toată lumea gălățeană; aveau să vorbiască de Petre Nicodin toate zărele din București. Costea Negoescu, poetul cercului dela ceintră intelctualilor, avea să plăsească de invidie și avea să discute seri întregi cu Predescu, despre „Petalele de crin”.

Alexandru Scurtu, Sava Dimancea, Tiberiu Cișenescu și frește, domnul Kopelschi, directorul „Tinerii Generații”, ce ochii aveau să facă pe rândurile stihurilor! Dar frumoasa Iulia, fata lui Kopelschi și Zambila Popescu, poete și maiorul Nedeleșcu, și Aurel Marinescu, care'l iubiău! Oare domnișoara Valonescu citia? Și are să învinețiască de neaz Corina Geru! Intr'o poezie, dintre cele mai reușite, are vorba de ochii ei negri, de părul' aurii și de pasiunea ei.

Volumul gata, Nicodin curi tipografului, care era și proprietar al „Vochilor Galați”, o sulă de exemplare. Mai multe nu i s'ar fi dat, într'u cât, din cinci sute de lei, cât i se socotia tiparul, el nu plătește decât două, iar toată ediția era de cinci sute de volume.

Le duse coasă cărțile, la subțioară, mândru și visător, săcătî totuș de o întrebare: „voi mai putea eu vr'odată să dau la iveală altă carte? Ce-o să mai scriu? Simt că am ispitit, ba și mai rău: nici versurile astea nu mi se par răndite, nu le simt în sufletul, în cugetul meu, ce pe rădăcinile unor pomi, a căror grădina eși eu”.

Avea să se ducă la Lenuta cu verighetele: era ziua de logodnă. Mălășești nu se mai zorisera, din noaptea în care Nicodin venise să hotărăscă ziua cea mare. Și iată că îi apărușe cartea, „Petalele de Crin” îl țineau în loc. Cu volumul abia apărut în mâini, i se părea că ar trebui să se ducă altundeva, la Palatul Regal, la prefectul Covurluiului cel puțin Majorul, ce avea să vadă într'o cărțule mică, ușoară, de versuri? A mai citit el vr'odată decât poete Micul Dor și Geneveva de Brabant?

Și Petre răsă cu hohot, gândindu-se la privirea tămpită a majorului pe stihurile „Petalelor de Crin”. Chiar Lenuta, ce putea pricepe a dintro poezie? Il admira, fiindcă îl iubiă și îl iubiă pentru că el era un ideal pentru ea și spera să'i fie nevastă. Și parcă n'avea să'i fie! Ba dar... Aveau să se logodiască, se înțelege; iată cumpărase și inelele; el le cumpărase!

Petre Nicodin, cu buzunarele pline de „Petale de Crin”, se trezi în mijlocul orașului. Aștepta înaintea grădinii publice, arome de o fericire, care atipise acum, nici el nu știa de ce. Adăstă parcă să i se facă un soclu în grădina, soclu pe care să fie urcat, ca să dănuiască acolo, spre cinstirea poeziei și-a orașului Galați.

Oameni văzuți de mai multe ori și alții cu desăvârșire necunoscuți treceau în pas domlu pe ulița mare. Nu se interesau de nimic, firește, inima le era pustie, — poate pentru că nu știau de apariția „Petalelor de crin”.

Din locul unde sta, Petre zări peste drum vitrina unei librării. Duse mâna la buzunar, fulgerat de o idee. În doi pași fu la ușa prăvăliei de cărți; intră înăuntru. Din câteva cuvinte se înțelese cu librarul, care așeză numai decât, în mijlocul mării